

A legmodernebbet a legszegényebbeknek

Talált állások

Megújult rendház

Mondhatnánk,
hogy nem a mi dolgunk
Interjú Kiss Attilával,
az E.ON elnök-vezérigazgatójával

karácsonyi üzenet

Az Isten-Gyermek és istengyermekségünk

Szomorú valóság: „Elveszett paradicsomban” élünk. Elhagytuk a boldog otthont, amit Paradicsomnak nevezünk, s eltékoztuk az Atyai örökséget, de Isten folyton keres bennünket, hogy visszaadja esélyünket a boldogságra.

A Karácsony üzenetében ez így hangzik: Ma megszületett a Megváltó, Krisztus, az Úr. Különös csengése van ebben a jó hírben a ma szónak. Jelenti Jézus Krisztus időbeni, test szerinti születését; jelenti, hogy lélek szerint bennünk is meg kell születnie, s jelenti az „örök mát” is, amelyben élünk.

Nem kell más megváltót várnunk. Egyedül Ő a mi Üdvözítőnk.

A megtestesülés titkában az az Isten érkezik közénk, aki sorstársunk lett, és példát mutatott életével arra, mit jelent az, hogy egymásnak társai vagyunk, egymásért vagyunk, hogy megszabadítson bennünket minden embertelenségtől.

Ez a megfogant magzat, a megszületett gyermek esetében, a létben maradás feltétele, az ereje fogytát megszenvedő idős ember esetében, az emberi élet méltóságának védelme. Ez az egészséges társadalom lételeme.

Istennek egyszerű módszerei vannak. Pásztorokat, egyszerű, jószívű embereket mozgósít, nem hadsereget. Szelíd tudósokat, bölcs embereket indít útnak. Angyalokat kér fel hírközlésre, nem agresszív sajtóirodákat.

A gyöngye, a pólyába bugyolált gyermek körül minden gyűlölet, gőgön, elutasításon túl, máig átragyog két szeretettől elszánt és komoly tekintet, az édesanyját, és a nevelőapját.

Mi, a harcos ateista kelet megnyomorítottjai; mi, a materialista nyugat kárvallottjai átvettük a 18-19-20. századi eleink egyházzal, Istennel, vallással tusakodó örökségét, mely a szabadság, egyenlőség, testvériség keresztény igazságait jelszavakká degradálta.

Mit ér a kivívott szabadság, a lelki erősség nélkül, amely egyedül tesz képessé arra, hogy megcselekedjük a jót? Mit ér az egyenlőség hangoztatása, előítéletek rabságában? Mit ér a testvériség, áldozatkészség nélkül?

Ha majd bűnbánattal a szívünkben felkeressük a Karácsonyi Gyermeket, akkor valamit megértünk az igazságból: Világunk jobbra fordulása csak a szeretettel lehetséges.

Ez a Gyermek program helyett azt mondta: Szeressétek egymást, ez a legfőbb parancs. Rangosztás helyett azt, hogy aki első akar lenni, legyen mindenki szolgája. Egymás legyőzése helyett pedig irgalmat és megbocsátást ajánlott.

Ez a Gyermek beláttatta velünk, hogy amit akar, gyökeréig jó, mert az ember javát szolgálja.

Akik befogadják, azoknak hatalmat ad, hogy Isten gyermekeivé legyenek. Ők az újjászületettek, akik sose személyes súlyukkal kívánnak hatni, hanem az igazság és a szeretet jótékony közvetítésével.

Áldott, Szent Karácsonyunk legyen 2019-ben is.

P. Kozma Imre OH

P. Kozma Imre OH
apostoli protonotárius

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat
alapító elnöke

Budapest, 2019. Karácsonyán

tartalom

Az Isten-Gyermek és istengyermekségünk

A megtestesülés titkában az az Isten érkezik közénk, aki sorstársunk lett, és példát mutatott életével arra, mit jelent az, hogy egymásnak társai vagyunk, egymásért vagyunk, hogy megszabadítson bennünket minden embertelenségtől. – 2. oldal

Bővülő raktárak, új irodák

Unió forrásból újulhatott meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat hét, adminisztrációs és raktározási feladatokat ellátó intézménye. A fejlesztések eredményeképpen több településen nő az ellátott terület nagysága, és olcsóbbá válik az épületek fenntartása. – 4. oldal

A legmodernebbet a legszegényebbeknek

Tiszabón naperőmű épül, melynek bevételei a Szeretetszolgálat lakhatási programját támogatják, ezzel párhuzamosan a digitális technológiával felszerelt szemészeti szűrőbusz indul a 300 legnehezebb helyzetű településre. Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos koncepciója szerint a felzárkózáshoz a legmodernebb lehetőséget és a legújabb lehetőségeket kell a leszakadó településekre vinni. – 5. oldal

Mondhatnánk, hogy ez már nem a mi dolgunk

Vecsei Miklós alelnöknek volt egy nagyon határozott víziója arról, hogyan tudja a Máltai Szeretetszolgálat megfordítani ezt a lefele tartó folyamatot. Engem is meglepett, hogy nem a tartozások elengedését kérte, hanem azt, hogy legyünk a partnerei, segítsünk a tudatos energia fogyasztást megismerni, és ehhez teremtünk esélyt. Ez az én gondolkodásomat is megváltoztatta. Interjú Kiss Attilával, az E.ON elnök-vezérigazgatójával – 6-7. oldal

Ha legközelebb fényképeznek, nem takarom el az arcom

Egy jó kép mindig túlmutat a megörökítés szándékán: segít rátalálni mindennapjaink fókuszpontjaira, életünk fény-árnyék viszonyait és érzéseink mélység-élességét is felfedi. A Máltai Szeretetszolgálat először rendezett fotótábort. – 8-9. oldal

Megújult a Máltai Lovagrend rendháza

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége két évig tartó teljes felújítás után októberben átadta Fortuna utcai rendházát. – 10-11. oldal

Talált állások

Kétezerhatszáz, a munkaerőpiacon kiszolgáltatott helyzetű – egyedülálló szülő, kisebbséghez tartozó álláskereső, nyugdíj előtt álló álláskereső – ember kért eddig segítséget a Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével zajló segítő programtól, amely decemberre már az ezredik sikeres elhelyezésem is túljutott. A program neve: Incorpora. – 12. oldal

Szent Miklós Beregszászon

December 5-én, a beregszászi Mikulás, pontosabban a máltai Szent Miklós püspök, a korai órákban indult útnak megajándékozni a gyerekeket. – 13. oldal

A máltai segítők elismerése

A szociális munka napjához kapcsolódva átadták a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ambrózia-díját. – 13. oldal

Könyvajánló

Kahlil Gibran libanoni származású maronita keresztény író „Jézus, az Emberfia” című könyve abban a térségben fogant, ahol a kereszténység felnevelő bölcsője ringott. – 13. oldal

Ortodox egyházak

Az ortodox egyházak rövid ismertetőjében a történelmi jelentőségeket és a magyar vonatkozásukat mutatja be írásunk. – 14-15. oldal

A máltai segítők elismerése

A szociális munka napjához kapcsolódva átadták a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ambrózia-díját. – 13. oldal

Szeretetre csiszolt hangok

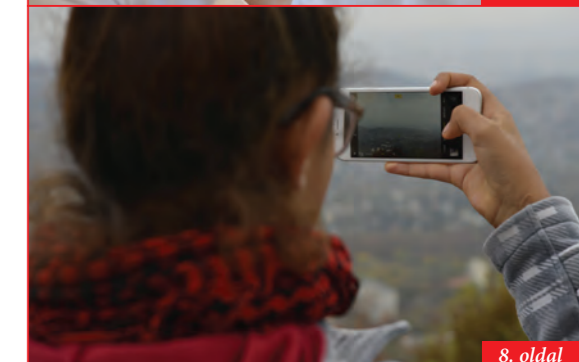
Világstárok által aláírt huszonhárom hangszobor és egy grandiózus installáció várja a látogatókat a Müpa Zászlóterében. A zenei motívumokból inspirált hangszobrok a Müpa és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közös kampánya keretében árverésre kerülnek. – 16. oldal

4. oldal

6. oldal

8. oldal

10. oldal

16. oldal

Borítókép: A címlapon a 300 legszegényebb településre induló szemészeti szűrőbusz (fotó: Kovács Bence)

Bővülő raktárak, új irodák

Uniós forrásból újulhatott meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat hét, adminisztrációs és raktározási feladatokat ellátó intézménye, és 2020-ra elkészül a szervezet bakonyszentlászlói közösségi és oktatási központja.

A fejlesztések eredményeképpen több településen nő az ellátott terület nagysága, és olcsóbbá válik az épületek fenntartása. A győri régióközpontnak és a regionális raktárnak helyet adó, közel 900 négyzetméteres épületben kicserélték a nyílászárókat, felújították a közműveket, szigetelték a homlokzatot és a tetőt is.

Sátoraljaújhelyen a Szeretetszolgálat 800 négyzetméteres ingatlana az épület leromlott állapota miatt csak részben volt használható, a mostani felújítás során a teljes épület, valamint az udvar rekonstrukciója is megtörtént.

Pécsett a Dél-Dunántúli Régió regionális központjának felújítása is elkészült, ahol nemcsak a feladatokat irányító központi adminisztráció, hanem a városban működő önkéntes csoport is helyet kapott. Az épület egyik szárnyában hajléktalan emberek nappali melegedője és éjszakai szállása, valamint mosoda és közösségi fürdő üzemel, a földszinti részen pedig 16 önkéntes orvos heti öt napon tart járóbeteg szakellátást rászoruló embereknek. Az egészségügyi ellátást jogszolgáltatás, adománygyűjtés és osztás, valamint lelki segítségnyújtás egészíti ki.

A tetőtér beépítésével a központ a máltai közösségek mellett a város civil szervezeteinek, egyházi csoportoknak, ifjúsági mozgalmaknak, rendezvényeknek és szakmai összejöveteleknek is helyet ad.

Dorogon is átadták a helyi csoport épületét, melyben a felújítás és bővítés során raktárt és közösségi teret alakítottak ki. Kecskeméten befejeződtek az új könnyűszerkezetes építmény munkálatai, melyek nyomán új raktár és logisztikai központ épült. 2020 tavaszára befejeződik a tatabányai régióközpont felújítása, valamint a bakonyszentlászlói képzési- és közösségi központ kialakítása. Az infrastrukturális beruházások mellett a mindennapos munkához szükséges eszközök, illetve teher és személyszállításra alkalmas járművek beszerzése is a program része.

A hét helyszínen zajló felújítások és fejlesztések az EFOP-2.2.15-16-2017-00001 kódszámú, „A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület intézményeinek infrastrukturális fejlesztései a hátrányos helyzetűek (re)integrációja érdekében” című projektben valósultak meg, melynek összköltsége 648 950 518 Ft.

Nem elég egy épületbe megérkezni

A győri Amadé László utcai régióközpont átadásán Kozma Imre atya azt hangsúlyozta, szükségesek ezek a felújítások, a falak közül azonban nem hiányozhat az ember. „Nálunk az ember van a középpontban. Akkor lehetünk gyógyítók, embert szolgálók, ha a hit felől közelítünk, és egymás társai vagyunk. Nem elég, hogy egy épületbe érkezzen meg egy ember, hanem arra van szükség, hogy valóban emberekhez érkezen, akik szeretettel várják, akik gyógyulást, bátorítást, új életkedvet tudnak nyújtani neki.”

Az infrastrukturális fejlesztések kapcsán Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára elmondta, 6+3 karitatív szervezetet támogatott a kormány 4,5 milliárd forinttal, ebből több mint 600 millió forintot kapott a Máltai Szeretetszolgálat a raktározási és adminisztratív feladatoknak helyet adó ingatlanok felújítására. „Azért fontosak ezek a felújítások, mert a karitatív tevékenység nem maradhat a háttérben. Nagyon jó érzés tudni, hogy olyan épületek újulnak meg és épülnek, ahonnan egy tragédia esetén azonnal el tudják érni a bajban lévő embereket, azonnal tudnak segítséget nyújtani.” – szögezte le az államtitkár.

A pécsi régióközpont megújult tetőtere rendezvényeknek is otthont ad. (fotó: Kovács Bence)

A legmodernebbet a legszegényebbeknek

Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos szerint a felzárkózó településeken gyorsabban kell haladni

Tiszabön naperőmű épül, melynek bevételei a Szeretetszolgálat lakhatási programját támogatják, ezzel párhuzamosan digitális technológiával felszerelt szemészeti szűrőbusz indul a 300 legnehezebb helyzetű településre. Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos koncepciója szerint a felzárkózáshoz a legmodernebb lehetőséget és a legújabb megoldásokat kell a leszakadó településekre vinni.

A Felzárkózó települések hosszú távú programja keretében szemészeti vizsgálóbusz indul a 300 legnehezebb helyzetű településre, hogy a gyermekek szemtevékenységüket időben felfedezzék, és kezelni tudják. A program a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinika és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat együttműködésében valósul meg. A vizsgálatok eredményeként felírt szemüvegeket ingyenesen kapják meg a rászoruló családok gyermekei.

A 300 legszegényebb település közül 2019-ben 31 helyszínen indultak segítő programok. Ezeknek a része az a vizsgálóbusz, melyet a legmodernebb szemészeti eszközökkel szereltek fel. A járművel gyermekszemészeti szűrőre specializálódott optometrista szakemberek ér-

keznek a települések iskoláiba és óvodáiba. A szűrés ideje alatt videokonferencia rendszeren keresztül szemész szakorvos is rendelkezésre áll, aki online megtekintheti a műszeres vizsgálati eredményeket. Azokat a gyermekeket, akiknél ez indokolt, személyesen vizik szakorvoshoz.

– A legfontosabb az volt, hogy össze tud-e érni az egészségügyi és szociális szakmai tudás – mondta a mozgó rendezvény budapesti bemutatójának Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke. – Két hete jelentettük be, hogy naperőművet építünk Tiszabön, hogy ahol van előfizetés villanyóra a háztartásban és gyermeket nevelnek, ott legalább egy fűtött szoba legyen. Ez is egy nagyon modern megoldás, ahogy nem túlzás azt mondani, hogy Európa egyik legmodernebb

szűrőbusza indul el most. Ez azért fontos, mert nem elég, hogy ezeken a területeken valamennyivel jobb legyen az élet. A felzárkózás azt jelenti, hogy akik ott élnek, nekik gyorsabban kell haladniuk, mint a társadalom más részeinek. Tehát nem maradékból építkezünk, hanem a legmodernebb technológiát és lehetőségeket kell eljuttatnunk, hogy a felzárkózás szónak jelentése lehessen.”

A szemészeti program dr. Domsa Patrícia szemészorvos szakmai irányítása mellett zajlik.

Csikó Zoltán, az Emmi egészségügyi fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára arról beszélt, hogy a Szeretetszolgálat kérte az államtitkárság közbenjárását egy gyermekszemészeti vizsgálóegységhez, és ezért átalakítottak egy mammográfiaszűrőbuszt.

interjú

Mondhatnánk, hogy ez már nem a mi dolgunk

Kiss Attila E.ON vezérigazgató az útkereső kísérletekről, a bizalomról és a végig nem gondolt mondatokról

Tiszabön naperőművet épít az E.ON Hungária Zrt., a létesítmény bevételei a tulajdonos Máltai Szeretetszolgálat szociális programjaihoz teremtenek forrást hosszú távra. Az energetikai mintaprogram már a harmadik olyan útkereső kezdeményezés, melyben az energiaszolgáltató a karitatív szervezet partnereként szerepel. A vállalkozás hátteréről Kiss Attilával, a társaság elnök-vezérigazgatójával beszélgettünk.

- Emlékszik, hogyan indult az első közös program?

- Pontosan emlékszem a kezdetekre. 2009 végétől az E.ON Ügyfélszolgálati Kft. ügyvezetője voltam, Tóth Bélával – aki jelenleg az E.ON Hungária Zrt. igazgatósági tagja - kettlen vezettük a céget. Többek között a kintlévőségek kezelése is az én feladatkörömbe tartozott. Akkor gyűrűzött be az országba a 2008-ban ki-robbant gazdasági, pénzügyi válság, társaságok, magánszemélyek, vállalkozások egyaránt nehéz helyzetbe kerültek, sokan nem tudták a számlákat kifizetni. Ebben a nehéz időszakban kerültem először kapcsolatba a Máltai Szeretetszolgálattal.

- Az adósok között ott volt a veszprémi „Pokoli torony” néven ismert társasház is, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programjának egyik kiemelt helyszíne. 2009-ben a tízemeletes társasházban nem volt fűtés, a gázt kikapcsolták, áram is csak egy-két lakásban volt, az alsóbb szinteken a víz sem folyt a csövekben. Mennyire ismerte a házra jellemző állapotokat?

- Vecsei Miklós alelnök és Lőrincz Norbert, a máltai program vezetője, meghívtak az épületbe, találkoztam az ott élő emberekkel, láttam, milyen szociális munkát végez a Szeretetszolgálat. Meglátogattunk néhány családot, megnéztünk pár villanyórát. Amikor elkészöntem volna,

kiderült, hogy a máltaiak még maradnak, egy lakást takarítottak ki éppen. Ott helyben eldöntöttem, hogy én is beszálok és segítek, közösen dolgoztunk. Munka közben még több ott élő embert ismertem meg. Máig meghatározó élmény és tapasztalat volt számomra az a nap.

- A toronyban először a Szeretetszolgálat előre fizetős mérőórákat szereltetett fel, a nagyobb feladat a gázsolgáltatás helyreállítása volt, hiszen a ház jelentős összegű adósságot halmozott fel, a visszakapcsolást pedig azért tűnt kilátástalannak, mert a régi helyett új vezetékkel kellett létesíteni hozzá.

- Vecsei Miklós alelnöknek volt egy nagyon határozott víziója arról, hogyan tudja a Máltai Szeretetszolgálat megfordítani ezt a lefele tartó folyamatot. Engem is meglepett, hogy nem a tartozások elengedését kérte, hanem azt, hogy legyünk a partnerei, segítsünk a tudatos energia fogyasztást megismerni, és ehhez teremtsünk esélyt. Ez az én gondolkodásomat is megváltoztatta.

- Miben?

- Abban, hogy nem nekem kellett döntenem az egyes családok szociális helyzete kapcsán, csak kérdezni kellett. Lett egy olyan partnerünk, aki jobban ismerte a helyzetet, a rászoruló embereket, akire támaszkodni tudtunk, amikor döntési helyzet volt, hogy ki kell-e kapcsolni egy ügyfelet, vagy találhatunk olyan megoldást, amivel ez elkerülhető.

- Hányszor járt a veszprémi toronyban?

- Többször visszamentem, egyszer beugrottam a családommal is. A fiam meglepődve tekintgetett szét az épületben, a feleségem pedig azonnal megértette, miért lelkesedem annyira ezért a programért.

- Milyen mérleggel zárult az önök számára a veszprémi kísérlet?

- Vissza tudtuk vinni az energiát egy olyan társasházba, ahol korábban már megszűnt a szolgáltatás, sok éve befagyott adósságok rendeződtek. Nem szűnt meg teljesen a szabálytalan vételezés, és később is akadt, aki nem fizette be a számlát, de mindennel együtt óriási sikernek életem meg nem csak gazdasági értelemben, hanem a történetek emberi oldalát nézve is. Sok nehéz sorsú embernek tudtunk közösen segíteni, ez nagyon jó érzés volt. Később, amikor az E.ON hálózati részle-

généll dolgoztam, a veszprémi tapasztalatok birtokában már őszinte bizalommal tudtam belevágni hasonló programokba a Szeretetszolgálattal.

- A veszprémi együttműködést egy tatabányai program követte. Egy ottani városrészről, az úgynevezett Mésztelepről hosszú időn keresztül azt mondták, ott felnőtt egy generáció, amelynek természetes volt, hogy az áramot ingyen szerzik meg. Kétszáz-húsz háztartásból kevesebb mint tíznek volt legális kapcsolata a szolgáltatóval, de áramot mindenhol fogyasztottak.

- A Mészteleppel több feladat volt. Az egyik a szabálytalan vételezés megoldása. Kiküldtük az ellenőrzési csapatot, ahogy körbejárták az utcákat, lekötötték az illegális vezetékeket, a transzformátorállomáson mért áramvételezés drasztikusan visszaesett. Ahogy elhagyták a helyszínt a munkatársaink, a telepet ellátó transzformátor terhelése nőni kezdett, és egy idő után visszaállt a korábbi közelítő szintre. Az ellenőrzés, a büntetés hatástalan maradt. Ugyanakkor komoly veszélyt jelentettek a mérő utáni, lakóházon belüli hálózat érintésvédelmi hiányosságai is. Az egyik házban például áramot vezettek egy kerékpárvázba, azt használták fűtőtestnek. Állandó veszélyben voltak a gyerekek, és persze a felnőttek is. A harmadik problémát az jelentette, hogy a telep egy izolált közösséget alkotott, leszakadó lakónegyed volt társadalmi, szociális értelemben egyaránt.

- Igazítson ki, ha tévedek, a mésztelepi program révén a házak sokszor jogcím nélkül használó emberek legális lakók lettek, majd az energiaszolgáltató ügyfeleivé váltak, előre fizetős órákat kaptak, amit magasított oszlopok tetején helyeztek le, ezzel egyidejűleg pedig foglalkoztatási program indult, sokan munkát kaptak és fizetést, a korábban árammal fűtött házakba pedig kályhák kerültek. És mindez lejajlott egy év alatt.

- Nagyon büszkék vagyunk az elért eredményekre. Ebben a programban is rengeteget tanultunk arról, hogyan élnek a mindennapjaikat a nehezebb sorsú emberek, milyen problémákkal küszködnek. A máltaiak mutatták meg nekünk, hogy az ott élő emberek sokszor azért nem tudnak munkát keresni, mert nincs pénzüik beutazni a városba. Ha valaki talál munkát, akkor első hónap azért kritikus a számára, mert még nem kaptak fizetést, de addig is be kell járni, és enni kell adni a

családnak. felismertük, hogy úgy tudunk segíteni nekik, ha türelmesek vagyunk, és haladékat adunk a villanyszámla rendezésére.

- Megszűntek a tartozások a Mésztelepen?

- Még nem teljesen, de minden szempontból sikeres a mésztelepi program. Felszereltük az előre fizetős mérőórákat, amelyeket mindenki akkor és annyi pénzzel tölthet fel, amennyi a rendelkezésére áll. A befizetett összeg kis részét levonjuk és ez mindig a korábbi adósságot csökkenti. Így nemcsak kifehéredett a foggyasztás, de mindenkinek folyamatosan csökkent a tartozása.

- Kellett ehhez a konstrukcióhoz valamilyen újításba befektetniük?

- Túlzás nélkül állíthatom, hogy az előre fizetős mérők digitális feltöltésében úttörők voltunk. 2009-ben kezdtük a fejlesztését, és tudtuk, hogy nem hibázhatunk, a rendszernek tökéletesen kell működnie, mert amikor valaki kevés pénzért vásárol áramot, nem elfogadható, hogy karbantartás, vagy bármilyen technikai ok miatt csak fél nappal később tudja feltölteni az egyenlegét. Ha az ügyfél december 22-ig teszi félre a pénzt, hogy az ünnepekre legyen villany a házban, a befizetését abban a pillanatban jóvá kell tudnunk írni. Ez heti hét napos, napi huszonnégy órás ügyfélszolgálatot jelent. De nem ez az egyetlen újításunk, igaz, a mostani már a tiszabői programhoz kapcsolódik.

- Milyen megoldást fejlesztettek Tiszabőre?

- A tiszabői együttműködés célja, hogy a máltaiak megbízásából felépítsünk egy napelemparkot, és ennek a bevételéből tudja majd fedezni a szeretetszolgálat az ott élők támogatását. Azt a célt tűztük ki közösen, hogy minden olyan házban, ahol gyereket nevelnek legyen legalább egy fűtött szoba. Amikor a helyszínen jártunk, akkor azzal kellett szembe néznünk, hogy sok háznál az is gondot jelent, hogy nincsen egyetlen biztonságos konnektor sem. Mondhatnánk, hogy ez már nem a mi dolgunk, hiszen a mi szolgáltatásunk hivatalosan a mérőig tart. Nem ezt tettük, hanem kifejlesztettünk egy olyan mérőszekrényt, amiben van egy érintésvédelmi szempontból maximálisan biztonságos csatlakozási lehetőség. Így mégis lehet majd áramot vételezni, amit biztonságo-

san be lehet vinni a házba. Így például a gyerekeket sem kell egy esetleges balesettől féltetni.

- Mit jelent az E.ON szempontjából a Tiszabön épülő naperőmű?

- Ez egy olyan mintaprogram, amely további lehetőséget nyithat meg a szeretetszolgálattal közös együttműködésben, így nagy reményekkel vágunk bele. Bízunk benne, hogy egy működőképes, XXI. századi, környezetbarát technológiára épülő, szociális és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntartható programot valósítunk meg Tiszabön.

- Az épületben több helyen láttuk, az irodája falán is van egy tábla, amin öt mondat olvasható: „nem gondolkodom azon, hogy elmondhatom-e; hajlandó vagyok a saját érdekeim ellen szavazni, a csoport érdekében dönteni; először a magam felelősségét keresem; keresem, hogyan tudok kapcsolódni; és jóindulatot feltételezek rólad. Mit jelentenek ezek önnek?

- 2018 júniusában vettem át a cég vezetését, nem sokkal később 10-15 vezető kollégával leültünk beszélgetni arról, milyenek vagyunk, hogyan viselkedünk egymással. A mindennapos viselkedésünk ugyanis meghatározza azt, hogyan működünk együtt, a viselkedésünk összessége azt, amit úgy is hívhatunk, hogy vállalati kultúra. Ezen a megbeszélésen az egyik kollégánk azt mondta, leírna a beszélgetés közben egy-két gondolatot, és csaknem szó szerint ezeket jegyezte le. Hiszek abban, hogy ezek nem üres szavak, hanem valóban az alapját jelentik annak, ahogy én együtt szeretnék dolgozni a munkatársaimmal, így kitétem az irodámba, hogy szem előtt legyen. A kollégák meglátták, megkérdezték, kitéhetik-e ők is. Utána a tárgyalóba is kirakták. Jöttek hozzám a vidéki kollégák, ők is meglátták, ők is kitétték. Spontán terjedt el, nem utasításra járta be az E.ON-t. Azóta többször előfordult, hogy a kollégáim azt mondták, figyelj Attila, én most élnék azzal a lehetőséggel, hogy nem gondolom végig, mi az, amit elmondhatok, csak mondom. Ez azt jelenti, hogy bízunk egymásban. Az én felfogásomban ugyanis egy energiaszolgáltató cégnél nem a drótoknak kell a középpontban állniuk, hanem az embereknek. Nekem ez jelenti az E.ON Hungáriát.

„Ha legközelebb
fényképeznek
nem takarom el
az arcom”

Egy jó kép mindig túlmutat a megörökítés szándékán: segít rátalálni mindennapjaink fókuszpontjaira, életünk fény-árnyék viszonyait és érzéseink mélység-élességét is felfedi. A Máltai Szeretetszolgálat először rendezett fotótábort.

- A szép rózsaszín madarakat.
- A flamingókat?
- A flamingókat.
- A kigyókat, amikor vedlettek.
- Én azt, hogy beugrott a jegesmedve a vízbe.

Tíz gyulai általános iskolás sorolja, mit kapott lencsevégre az állatkertben. Nehéz eldönteni, hogy látvány, vagy az élmény telefonos rögzítése hozta jobban lázba a gyerekeket, mindenestre másnap a kirándulás fényében mesélnék szinte minden másról. Otthonukról, Tolna megye – és az ország – egyik legszegényebb településéről például úgy beszélnek: Gyulajon „szép tájak vannak”, „erdőkben gazdag a vidék”, és a Szőlőhegyre „sok állatot szoktak kihajtani”. Mintha hirtelen megfeledeztek volna a nagyon is valóságosan jelenlévő hiányról – vagy csak máshová került volna a fókusz egy pillanat erejéig.

Alig egy héttel az őszi szünet előtt Réfi Noémi, a Máltai Szeretetszolgálat kommunikációs csoportjának mun-

katársa és két fotóriporter, Majoros Árpád és Kovács Bence látogatott el a gyulai intézménybe. A hetedik-nyolcadik osztályosok az interaktív játékoknak és a kamerák „bűvöletének” köszönhetően hamar föllekesedtek, sokan ott helyben jelentkeztek is a fotótáborba.

A háromnapos tábor kezdetén a gyerekek egy-egy mobiltelefont kaptak munkaeszközként, azzal készíthettek fényképeket a táborvezetők instrukciói, tanácsai, megadott témái vagy egyszerűen saját kedvük mentén. Némi segítségnek köszönhetően a „mögé látó” figyelem hamar felváltotta a céltalan kattingatást.

Kovács Bence sajtófotó-díjas fotóriporter, a Máltai Szeretetszolgálat munkatársa, a gyerekeket három napon át kísérő és tanító szakemberek egyike megjegyzi: míg az állatok világában könnyen eligazodtak a fiatalok, arra már többet kellett bátorítani őket, hogy embereket fotózzanak, kivéve, ha egymásról volt szó. Akár hulló fale-

velek melegsége, akár fémes metróaluljáró adta a háttérrel, az ifjú fényképészek mindig újat fedeztek föl legfőbb témáikban: egymásban. A gyerektől általában a kíváncsiságát, az új iránti fogékonyságát irigylit titokban a felnőtt, a gyulai iskolások azonban a sok újdonság mellett a megszokott látványra is képesek voltak friss szemmel tekinteni.

„Amikor Gyulajon a kedvcsináló foglalkozást tartottuk, az volt a gyerekek egyik feladata, hogy a maguk szempontjai szerint értékeljenek, pontozzanak különböző fényképeket. Akkor még fő kritériumnak számított, ha például fölismerték egy osztálytársukat, abban az esetben tartottak jónak egy képet, ha az minél több hozzájuk közel álló dolgot látatott” – idézi fel Réfi Noémi. A három nap után azonban a gyerekek a frissen elsajátított technikai ismeretek – beállítások, szín- és fényviszonyok, a telefon kamerájának vízszintes elrendezése – mellett az egyedi dolgok megmutatását tartották a jó fénykép legfőbb ismérvének. „Nem csak egy átlagos képet kell csinálni arról, ami nekem tetszik. Hanem hogy amögött mi van, azt tudjuk a képbe behozni” – foglalja össze a lényegét a talpraesett Ricsi, a tábor egyik résztvevője.

A felfedezés bátorsága az elfogadottság biztonságában születhet meg és bonta-

kozhat ki leginkább. És akivel játszanak, az másképp tekint önmagára. Szépen alátámasztotta mindezt a máltai fotótábor, ahol a tanulási folyamat tulajdonképpen nem volt más, mint társasjáték. A Szeretetszolgálat Sarvas Gábor úti központjában a csoportos feladatoktól kezdve a bizalmi játékokon át a kreativitást igénylő alkotásig sokféle keret állt rendelkezésre, hogy a gyerekek személyisége, látásmódja, belső világa megmutatkozhasson, sőt, önmaguk számára is láttatásra érdemesnek bizonyuljon. Játékra adott alkalmat Schopp Ildikó, a Múcsarnok munkatársa által tartott művészetpedagógiai foglalkozás, a Libegőhöz tett kirándulás vagy épp az Éltrevalók című film közös megtekintése, majd közös „színrevitele” is.

„Sok olyan inger éri ilyenkor a gyerekeket, amiket mi nem tervezünk meg tudatosan, de egy táborral együtt járnak. Hat rájuk az, hogy hogyan szólunk nekik, mit látnak tőlünk és rajtunk, hogy viszonyulunk hozzájuk, a környezethez, vagy akár idegenekhez. Ezeket ők beépítik, észrevétlenül magukévá teszik” – mondja Réfi Noémi. Erről az észrevétlen belső változásról ad beszédes visszajelzést egy másik táborozó, Liza: „Legközelebb, ha fotóznak engemet, nem takarom el a hajammal az arcom.”

rendi hírek

Két éven át tartó teljes felújítás után októberben átadták a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének Fortuna utcai rendházát.

Budavári polgárház. A copf stílusú, egyemeletes épület a budai Várnegyed jellegzetes polgárháza. Belső udvarával, hosszú udvari szárnyával, az alatta elhelyezkedő többszintes pincével, helyenként előbukkanó középkori részleteivel a Vár iparos-lakóházainak tipikus példája. Ezeknek szinte mindegyike a meglevő falmaradványokra épült a törökök kiűzése utáni évtizedekben. A szerény szükség-épületekből álló, zsúfolt polgárnegyedet az 1723 húsvétján kitört nagy budai tűzvész gyakorlatilag teljesen elpusztította, üres lapot nyitva a Várnegyed mai arculatát is meghatározó, egységes városképet adó XVIII. századi nagy építési hullám számára, amelynek ez az épület a késői példáihoz tartozik.

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége a házat az eredeti copf homlokzattal és belső elrendezéssel vásárolta meg 1933-ban. Az akkor végzett felújítási munkák nem tartalmaztak jelentős szerkezeti átalakításokat. A legnagyobb változást az 1944–45-os háborús pusztítás utáni helyreállítás hozta.

A részlegesen összeomlott épületnek ugyanis több középkori részlete is napvilágra került, amelyeket az 1945 utáni műemléki rekonstrukció során – a későbbi homlokzati kialakítást megtartva – láthatóvá is tettek. Együttal a házat államosították és bérlakásokat alakítottak ki benne.

A rendszerváltás után a Rend visszakapta az épületet, de a ház erősen felújításra szorult. A lépésről lépésre, nagyon szűk anyagi forrásokból megvalósított renoválások – Ugron Béla rendtag vezetése mellett – 1998-ban értek véget. A földszinten alakították ki a Rend nagykövetségét, valamint egy előadótermet, raktárhelyiségeket és egy gondnoki lakást; az első emeletet pedig egy harminc főt befogadó kápolna, a Szövetség irodahelyiségei, két társalgószoba és két vendégszoba foglalta el.

A mostani felújítás műszaki okokból volt elkerülhetetlen, de lehetőséget adott több fontos funkcionális fejlesztésre is. A kicserélésre ítélt tetőhéjazat megnyitotta az utat a tetőtér beépítésére, ahol egy új, nagyobb rendi kápolnát és egy előadótermet

lehetett létesíteni, ezenkívül több vendégszobát és egy külön irattároló helyiséget. A tetőszint eléréséhez egy új lépcsőházat kellett építeni, ami lehetőséget adott egy lift elhelyezésére, így az épület minden helyisége akadálymentesen elérhetővé vált.

Az első szint közösségi termei, az irodahelyiségek és az oldalszárnyban levő vendégszobák megmaradtak, vendégszoba létesült a régi kápolna helyén is. A földszinten régi helyén maradt a nagykövetség irodája, a déli oldal helyiségei pedig a különböző csoportoknak állnak rendelkezésre. A munkálatok során felújították a gondnoki lakást is.

A pincék újonnan feltárt helyiségekkel egészültek ki. Az építkezés során megtaláltak egy beomlott lejáratot, amely két egymás alatt elhelyezkedő pincerészhez vezet, az egyikben török kori kúttal.

A homlokzaton változatlan maradt a háború utáni műemléki újjáépítés koncepciója: az eredeti copf stílusú kialakítás dominál, de továbbra is láthatóak az egykori középkori részletek.

A felújítást, amelyet jelentős állami támogatás tett lehetővé, a rend részéről Czigler Ágoston felügyelte.

A Rend magyarországi hazatérése 1987-ben karitatív cselekedetekkel kezdődött, és 1996-ban a hivatalos bejegyzéssel zárult.

A Máltai Rend az újkori Magyarországon

A Máltai Rend nagymúltú középkori magyar tartománya a Mohácsi vereség után feloszlott. Magyar lovagok ezután az osztrák nagyperjelségbe tartoztak. Az I. világháború után a függetlenné vált Magyarországon megalakulhatott a Rend önálló magyar szervezete: ez 1928. február 9-én történt meg. Első elnöke Habsburg-Lotaringiai József főherceg lett.

A Szövetség megvásárolta – főleg gróf Karátsonyi Jenő anyagi áldozatvállalásának köszönhetően – a budai Várban a Fortuna utca 10. számú házat. A soproni, 1636-ban elvesztett rendház és templom óta ez volt az első ingatlan, amely Magyarországon a Rend birtokába került.

Az emigráció évei

A gyorsan fellendülő rendi életnek a II. világháború és az azt követő diktatúra vetett véget. A Szövetség tagjai vagy menekülésre kényszerültek, vagy az otthoni megpróbáltatások sorát vállalták. A Magyar Máltai Lovagok Szövetségének a szabad világban élő tagjai az 1953-ban lemondott első elnök, József főherceg helyére örgróf Pallavicini Hubertet választottak meg. Az ő nevéhez fűződik a Szövetség megújítása a megváltozott körülmények között, római központtal. Tőle báró Apor Gábor vette át a vezetést, majd 1970-ben Kállay Kristóf. Fáradhatatlan munkájukkal fejlesztették tovább a Szövetséget és koordinálták a szétszórta tagság tevékenységeit. A szervezet így élte túl a kilátástalannak tűnő, 45 éves korszakot.

A tetőtérben nagyobb rendi kápolna és előadóterem létesült.

Hazatérés

A rendszerváltás megnyitotta a lehetőséget, hogy a Rend visszatérjen Magyarországra. 1987-től nyíltan végezte karitatív munkáját. 1989-ben megalakult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Az első magyarországi rendtagok felvételére 1990-ben került sor. Ugyanabban az évben létrejött a diplomáciai kapcsolat a Rend és a magyar állam közt, és hivatalosan megindult az eljárás a Fortuna utcai ingatlan visszaszerzéséért. Ez 1993-ban történt meg, az egyházi kárpótlási törvény keretében. Így 1996 elején, amikor a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége visszahelyezte hivatalos székhelyét Budapestre, hivatalos címnek már a Fortuna utca 10-et lehetett bejegyezni, bár az épület gyakorlatilag csak 1998-ban került olyan állapotba, hogy megfelelően lehetett használni.

Talált állások

Túl az ezredik sikeres elhelyezésen

Kétezerhatszáz, a munkaerőpiacon kiszolgáltatott helyzetű – egyedülálló szülő, kisebbséghez tartozó álláskereső, nyugdíj előtt álló álláskereső – ember kért eddig segítséget a Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével zajló segítő programtól, amely decemberre már az ezredik sikeres elhelyezésen is túljutott. A program neve: Incorpora.

Az Incorpora egy Spanyolországban indult program, amely civil szervezetek és nyitott vállalkozások bevonásával segíti azokat az álláskeresőket, akiknek elhelyezkedése különböző okokból kifolyólag az átlagnál több nehézségbe ütközik. 2016-ban Magyarországra is megérkezett az Incorpora, amelynek szakmai koordinálását a Máltai Gondoskodás Nonprofit Kft. végzi.

Akár betegség, több éves kihagyás (például szülési szabadság) hátráltat valakit, akár kiszolgáltatott szociális helyzete – hajléktalansága, előrehaladott életkora, fogyatékosága – jelent akadályt, a munkaerőpiaci szempontból veszélyeztetett emberek a munkába állásuk során speciális segítséget igényelnek. Az Incorpora azonban nem csak az ő, hanem a munkaadók szempontjait is figyelembe veszi, mintegy mediátorként közvetítve

a szereplők között. „Könnyebb integrálni a munkaerőpiacra a speciális igényű munkavállalókat, ha a vállalatok hozzájárulnak például az egyének képzéséhez a helyszínen, vagy nyitottságot mutatnak az otthoni vagy a részmunkaidős munka iránt” – hívta fel a figyelmet Bessenyei Hajnalka, a program projektmenedzsere az Incorporának a budapesti Egyszülős Központban tartott sajtótájékoztatóján december 4-én.

Kovács Gábor, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat foglalkoztatási programjairól felelős munkatársa azt hangsúlyozta, hogy a program sikerének kulcsa a személyre szabott tanácsadás és a sokszínűség figyelembe vétele. „Az idén 30 éves Máltai Szeretetszolgálat sok olyan emberrel foglalkozik, akiknek a munkába állása, elhelyezkedése nem tipikus. A segítség-

nyújtás egyéni formái működnek igazán jól az idős, a fogyatékkal élő, a hajléktalan emberek esetében is” – fogalmazott. „A munkakeresésnél is ez a helyzet: valakinek az újrorientáció, másnak a karriertervezés segít, de sokszor van szükség például a betölteni kívánt munkakör tervezésére, akár átfelmérésére is. Meg kell találni az álláskereső ember saját erősségeit” – tette hozzá.

Az elmúlt három évben több mint 2600 ember vett részt a programban, október végéig 1022 ember talált munkát az Incorpora munkaerőpiaci szolgáltatásán keresztül, és mintegy 600 vállalatot sikerült bevonni együttműködő partnerként. A munkához segített emberek 44 százaléka volt fogyatékkal élő vagy megváltozott munkaképességű, negyedük hajléktalan, közel 47 százalékuk elmúlt 45 éves, míg minden tizedik pályakezdő fiatal volt. Az álláskeresők kétharmadát hosszú távú szerződéssel sikerült elhelyezni – ismertette Györi Eszter, a Máltai Szeretetszolgálat programkoordinátora, munkaerőpiaci tanácsadó.

December 5-én, a beregszászi Mikulás, pontosabban a máltai Szent Miklós püspök, a korai órákban indult útnak megajándékozni a gyerekeket. Elsőként a 6. számú óvodába vezetett útja, ahol népes gyermekcsereg csillogó szemekkel várta érkezését. A gyermekek vidám táncokkal köszöntötték őt. Bemutatójuk közben sikerült a püspököt táncra bírni, így családi hangulatban telt előadásuk. A színes műsort követően, a kicsik nagy örömmel vették át ajándékcsomagjaikat. Ez után a csikósi elmeegógyógyintézet gyerekeihez látogatott el a kis csapat, ahol a püspök segédjei vidám énekkel csaltak mosolyt a gyermekek arcára.

Miklós püspök kora délután érkezett a roma integrációs program keretein belül működő tanodába. A gyermekek nemcsak

énekeltek, táncoltak, verseltek, hanem bemutatták karácsonyi színdarabjukat is. Ezt követően nagy dicséretben részesültek és átvehették a megérdemelt ajándékcsomagokat és plüssjátékokat. Végül, de nem utolsó sorban a beregszászi bentlakásos 5. számú óvodába érkezett Szent Miklós a kis csapatával. Nagy meglepetés és öröm volt, hogy még a nagyon kicsi gyermekek is, akik épphogy megtanultak beszélni, kis verscskével készültek a várva várt találkozássra. Az óvoda pedagógusai köszönetüket fejezték ki, hogy a máltai Szent Miklós az idei évben sem feledkezett meg a bentlakásos óvoda kicsi lakóiról. Köszönet illeti a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége azon tagjait, akik támogatásukkal hozzájárultak, hogy Szent Miklós püspök az idén is Kárpátalján járhatott.

A máltai segítő elismerése

A szociális munka napjához kapcsolódva átadták a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ambrozia-díját. A kitüntetéssel a máltai szervezet az ellátó intézményekben kimagasló munkát végző dolgozók és a rászoruló embereket szolgáló önkéntesek példaértékű tevékenységét ismeri el. Idén tizenkilenc munkatárs és segítő részesült elismerésben. A díjakat Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat elnöke, és Györi-Dani Lajos ügyvezető alelnök adta át.

Kahlil Gibran Jézus, az Emberfia

Kahlil Gibran libanoni származású maronita keresztény „Jézus, az Emberfia” című könyve abban a térségben fogant, ahol a kereszténység felnevelő bölcsője ringott, amely ma mindent elpusztító hatalmi harcok színtere, ahol elsősorban a keresztény hit örökösei, örökségükkel együtt nemkívánatosak. Mivel a sebzetek méltósága a megbocsátás, Törökország és Jordánia menekült táboraiban, a legtöbben közülük valók, akik hazatérésre várnak. Nemes büszkeséggel gondolhatunk arra, hogy Magyarország, a Magyar Kormány kezdeményezte az üldözött keresztények hazatérését, és szervezi, támogatja az otthonteremtést, és a közösségi élet feltételeit biztosító építkezéseket. Örömkre, egyre többen vannak a csatlakozók.

Arra gondoltunk, hogy az idei Karácsonyon, érkezzen innen a megmentő szó. Noha a világ nem szőszegény, mégis szomjas az élő és éltető szóra. Kahlil Gibran számunkra talán szokatlan, de rendkívül gazdag képi világa segíthet abban, hogy megérkezzen hozzánk Karácsony üzenete, s az is, akinek szemében mi megláttuk Isten világosságát, s ajkán Isten mosolyát, s amikor megszólalt, nem művészi sorakoztatott szavakkal szólt, hogy elbűvöljön, Őt hallgatva, szívünk soha nem látott tájakra kalandozott, s lába nyomát követve, életet találtunk.

P. Kozma Imre OH
a Magyar Máltai Szeretetszolgálat
alapító elnöke

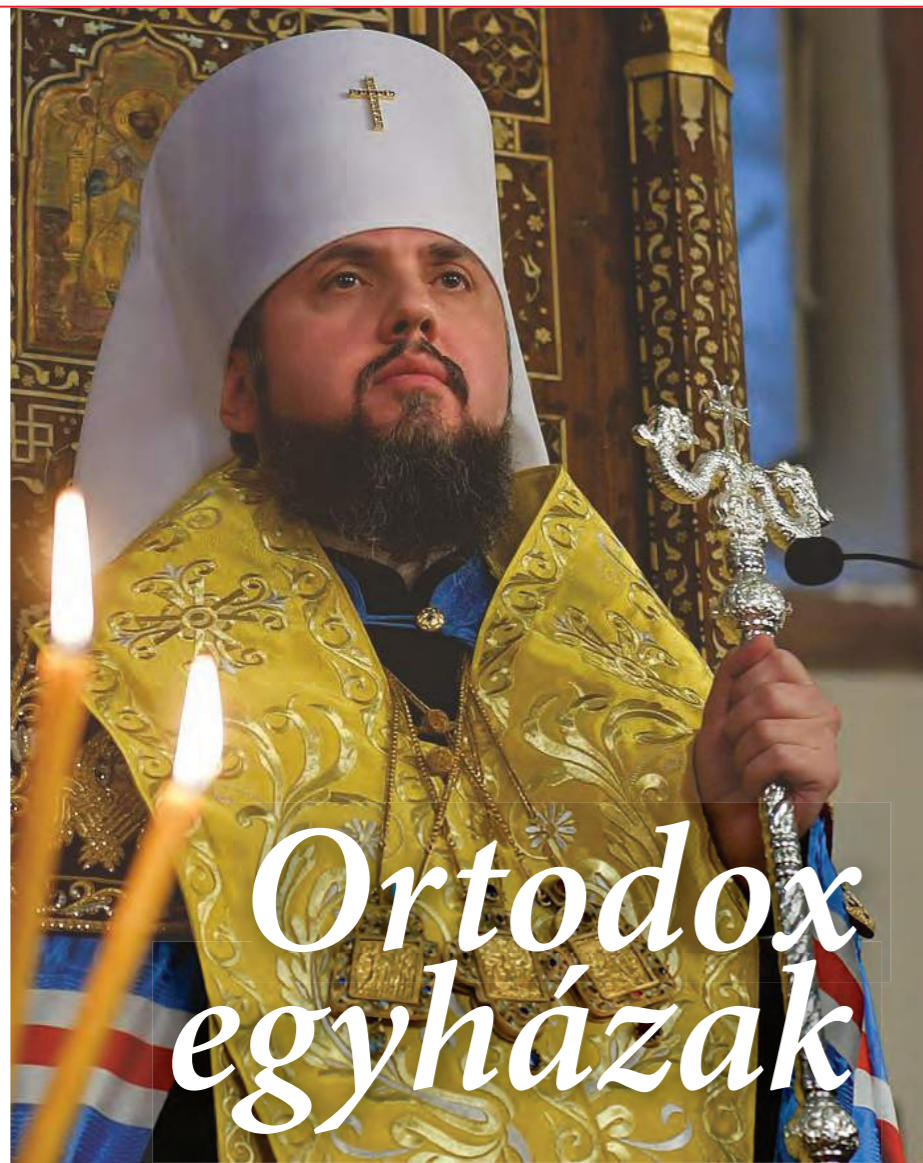
KAHLIL GIBRAN
**JÉZUS,
AZ EMBERFIA**

MÁLTAI KÖNYVEK

a hit védelme

Ortodox egyházak

Epifanyij metropolita, az Ukrán Ortodox Egyház vezetője

Az ortodox egyházak szerteágazó történetét, számos szervezetét és sokszínűen gazdag kultuszát áttekinteni szinte lehetetlennek látszó feladat, de szerencsére napjainkban mindenki könnyen hozzáférhet az érdeklődési körének leginkább megfelelő információkhoz. Ezért az ortodox egyházak rövid ismertetése során csak két történelmi jelentőségűvel foglalkozunk, és azokkal, melyek a magyar múlt és jelen szempontjából fontosak.

Jeruzsálemi Görög Ortodox Egyház

Ósi alapítású egyház. A hagyomány szerint az apostolok alapították pünkösöd napján, tehát az eredeti egyházközpontok (püspökségek, patriarchátusok) egyike. Ma autokefál (önálló) egyház az ortodox kereszténységben belül. Központja Jeruzsálem, melynek joghatósága kiterjed Izrael, Palesztina, Jordánia és a Sínai-félsziget területére. Az ún. „szent helyek”, köztük a betlehemi Születés Templomának és a jeruzsálemi Szent Sír Templomának őrzője.

Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus

Eredetileg az antiochiai pátriárkának alárendelt egyház volt. 330-ban vált önállóvá, majd rövidesen a második legfon-

tosabb egyház lett belőle, Róma után. A keleti egyházszakadás (1054) következtében a konstantinápolyi egyház foglalta el a tiszteletbeli első helyet az ortodox egyházak között.

A konstantinápolyi pátriárka számára az egyházszerkezet alapelvei nem tették lehetővé, hogy a római pápához hasonló pozíciót építsen magának az ortodox egyházfők között, bár erre történtek kísérletek. A konstantinápolyi pátriárka tehát primus inter pares (első az egyenlők között). A VI. századtól viseli az ökumenikus (egyetemes) címet, de ez gyakorlatilag semmiféle előjogot nem biztosít számára. Jelentőségét inkább a történelmi helyzete adja, nem pedig híveinek száma.

A patriarchátus területe napjainkban jelentősen lecsökkent, csak Törökország, Észak-Görögország és néhány földközi-tengeri görög sziget tartozik hozzá.

Orosz Ortodox Egyház (Moszkvai Patriarchátus)

Az orosz nép megtérése a X. század elején, a Kijevi Fejedelemség kialakulása után történt. Az oroszok egyházának feje a kijevi metropolita volt, aki 1325-től – címét megtartva – Moszkvában székel, mint „Moszkva és az egész Oroszország metropolitája”. Az orosz egyház életébe meghatározó módon beleszóltak a cárok, majd a kommunista pártvezetők.

Az orosz ortodox egyház az 1917-es orosz forradalom után a hatalom egyik célpontjává vált, mivel a vallás súlyos „ellenforradalmi” tényezőnek számított az ateizmust propagáló kommunisták szemében. Az ellentétet erősítette, hogy az Egyház a kommunistaellenes erőket támogatta a polgárháború idején. A hatalom az Egyház teljes vagyonát államosította, sok templomot és kolostort leromboltak vagy világi célra alakítottak át, a közel 30 ezer templomból és kolostorból összesen 500 maradt az egyház használatában. Lenin utasítására 28 püspököt és közel 1200 papot legyilkoltak. Sztálin alatt az elnyomás fokozódott: összesen 130 ezer papot vittek koncentrációs táborba, kétharmaduk meghalt. Miután Németország 1941-ben megtámadta a Szovjetuniót, Sztálin enyhített az egyházzellenes politikán, mivel a hatalomnak szüksége volt minden támogatásra a külső ellenség ellen: sok templomot visszaadtak az egyháznak, újraengedélyezték a papképzést, korlátozott autonómiát kapott az egyház. Új pátriárkát választottak Szergej személyében, aki a kommunista hatóságokkal való együttműködés elvét hirdette.

A viszonylagos engedékenység 1959-ig tartott, amikor Hruscsov újra beindította

a „nép ópiuma” elleni harcot: a hatóságok több ezer templomot ismét bezártak, a papokat titkosszolgálati megfigyelés alá helyezték, a vallási szertartásokon részt vevő világiak ellen súlyos munkahelyi és egyéb megtorlásokat alkalmaztak. Ez a politika egészen Gorbacsov idejéig folytatódott: 1988-tól a hatalom de facto visszaadta az egyház teljes autonómiáját.

A Orosz Ortodox Egyház Nyugat- és Kelet-Európában 1-1 exarchátust, Észak- és Dél-Amerikában 1-1 egyházmegyét igazgat. Joghatósága alá tartozik a Japán Ortodox Egyház és a Kínai Ortodox Egyház, a Magyar Ortodox Adminisztrátúra és több más kisebb egyházi szervezet. Az Orosz Ortodox Egyház híveinek száma 100 millió körül van, ebből kb. 1 millióan külföldön élnek.

Szerb Ortodox Egyház

A szerbek a IX. században vették fel a bizánci kereszténységet. A szerb államot I. Nemanja (Szent) Simeon István (1186–1195), a szerb egyházat fia, Szent Szabbasz (Száva) szervezte meg. Szerbiát a rigómezei csatában (1389. június 15.) legyőzték a törökök, ezzel gyakorlatilag megszűnt a patriarchátus.

A szerb ortodox egyházat a Magyar Királyság lényegében megmentette, amikor 1690–1692 között több százezer szerb menekült Magyarországra Csernovics Arzén (Črnojevič Arzenije) pátriárka vezetésével. A szerémségi Karlócán szervezhatték meg a szerb egyház új központját. Amikor Szerbia 1878-ban fölszabadult a török uralom alól, újjászervezték autokefál egyházukat. 1920-ban Belgrád székhellyel visszaállították a patriarchátust.

Az egyház hívei ma elsősorban Szerbiában, Montenegróban, Bosznia és Hercegovinában, Horvátországban, Szlovéniában, Romániában, Európa több államában,

III. Theophilos jeruzsálemi görög ortodox pátriárka

illetve az USA-ban, Kanadában, Ausztráliában és Új-Zélandon élnek. Híveinek száma kb. 7.000.000.

A Budai szerb ortodox püspökség püspöke a temesvári szerb ortodox egyházmegye adminisztrátora. Három esperessége van: a budai (székhelye: Szentendre) a mohácsi és a szegedi. Két monostor tartozik hozzá: az egyik Ráckevén található, a másik Grábócon. A püspökség székhelye Szentendrén van.

Román Ortodox Egyház

Eredetileg a konstantinápolyi ortodox egyház része volt. 1865-ben alapították és 1885-ben ismerte el a konstantinápolyi pátriárka a román egyház önállóságát. Joghatósága kiterjed Románia és Moldova területére, további egyházmegyékkel a szomszédos Szerbiában és Magyarországon élő románok számára, valamint a diaszpórai közösségek számára Közép- és Nyugat-Európában, Észak-Amerikában és Ausztrália-Oceániában.

A román ortodox hívők száma megközelíti a 20 milliót. Az egyházat Romániában hat metropolia, tizenhárom érsekség és tizenöt püspökség alkotja. Magyarországi része a Gyulai Román Ortodox Püspökség.

Ukrán Ortodox Egyház

A Kijevi Nagyfejedelemség (Rusz) népeit Szent Adalbert kezdte megtéríteni, 988-ban keresztelkedett meg Szent Vlagyimir fejedelem. Bizánctól vették át a szláv liturgiát és a cirill írást.

1054 után a keleti egyházakhoz csatlakoztak. A tatár hódításokban meggyengült egyház 1325-ben áttette székhelyét Moszkvába.

Az 1917-es bolsevik puccs miatt nagyon sok ukrán elhagyta hazáját.

Kirill moszkvai pátriárka, valamint I. Bartholomaiosz konstantinápolyi pátriárka

Az ukrán nemzeti tanács 1919-ben kimondta az ukrán egyház önállóságát, s úgy határozott, hogy a püspököket ezentúl a nép választja, akár nős embereket is. Az önállóság nem volt hosszú életű, csakhamar ismét a moszkvai patriarchátus joghatósága alá kerültek.

A kijevi patriarchátushoz tartozó Ukrán Ortodox Egyház önállóságát 2018. október 11-én ismerte el I. Bertalan konstantinápolyi pátriárka, korábban autonóm módon (félönállóan) a Moszkvai Patriarchátus alá tartoztak. 2019. január 5-én a Konstantinápolyi Ökumenikus Patriarchátus pátriárkája aláírásával hivatalosan elismerte az önálló (autokefál) ukrán ortodox egyház létrejöttét. Élén a Kijev és egész Rusz-Ukrajna pátriárkája állt.

Összeállította: Legeza László

Magyarországon 1910-ben 2.981.163 ortodox hívő élt, közülük a trianoni diktátum után 61.427 maradt. Napjainkban ez a szám 14.000 alá csökkent. Hazánkban négy ortodox egyházi szervezet működik, egymástól függetlenül:

Magyar esperesség. Vezetője esperes-adminisztrátor, székhelye Budapest. Ide tartoznak kilenc egyházközség magyar, ruszin és görög hívei, főhatósága a moszkvai patriarchátus.

Szerb egyházmegye. Főpásztor a püspöki vikárius, székhelye: Szentendre. 17 szerb parókia tartozik hozzá, főhatósága a belgrádi patriarchátus.

Rumén egyházmegye. Püspöki vikárius áll az élén, székhelye Gyula. Parókiáinak száma 18. Főhatósága a bukaresti patriarchátus.

Két bolgár egyházközség a budapesti parókus vezetése alatt. Főhatósága a szófiai patriarchátus.

I. Bartholomaiosz pátriárka és Semjén Zsolt (2000)

Szeretetre csiszolt hangok

JOSE CURA

Világstárok által aláírt huszonhárom hangsobor és egy grandiózus installáció várja a látogatókat a Müpa Zászlóterében. A zenei motívumokból inspirált hangsobrok a Müpa és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közös kampánya keretében árverésre kerülnek, és a befolyt összeg pedig a szobrokat készítő, hátrányos helyzetű embereknek munkát adó tiszaburai asztalosműhely mestereit segíti majd. Licitálni a licit.adomanyozz.hu oldalon lehet. Baiditz Gyula szobrászművész ötlete nyomán, hanghullám-grafikonok mintázata mentén huszonhárom egyedi kisplasztika, valamint egy huszonnegyedik, közel öt méter magas, grandiózus installáció készült. A hangsobrok ikonikus zeneművek híres dallamaiból inspirálódva formálódtak-csiszolódtak, a fa műrecek így nem csak a különböző művészetek fúzióját, de az alkotás és a társadalmi esélyteremtés egymásba fonódását is jelképezik. A huszonhárom kisplasztikát világstárok látták el kézjegyükkal, többek között Zubin Mehta, Hiromi, Marcus Miller, Charlotte Gainsburg vagy José Cura, a magyar hírességek közül pedig Schöck Atala, Fischer Ádám és Eötvös Péter. A hangsobrokból és az azokat kiegészítő hatalmas installációból december 5-én nyílt kiállítás a Müpa zászlóterében, és ezzel párhuzamosan online árverés is indult a Máltai Szeretetszolgálat licit.adomanyozz.hu oldalán. A befolyt összeget a karitatív szervezet a tiszaburai asztalosüzem eszköztárának, foglalkoztatási lehetőségeinek bővítésére fordítja. Az aukció oldalán nem csak licitálni lehet a hangsobrokra, de bele is hallgathatnak a szobrot inspiráló műbe is.

CHARLOTTE
GAINSBURG

HIROMI

MARIO
BIONDI

